אי בעית אימא טעמא מאי כו'. רש"י לא גרים מיכנעת אימא דסיומא דמילתא הוא ולר"י נראה דשפיר גרים ליה ומוקי לה הסתא קודם שנמלו דכיון דיסת לא מצא כיון דלזיוף ליכא למיסת דמתקיים בחומתמיו וליכא אלא לעז בעלמא דשלא לשמה אפי' לי אתי בעל ומערער כדפריסית לעיל (ע"א ד"ה א"ה בעל): **ותסברא** והא רבה אית ליה דרבא. לא גרסינן ותסברא כדפירש בקונטרס ונסמוך דקאמר אלא ר' שמעון בר אבא מיעט אחרינא הוה בהדיה לא גרסינן אלא דאינו בא לסמוך תמתים ונסמוך נמי קאמר הא מדרינ"ל סבר לפי שאין בקיאין לשמה כו': **הא** מדר' יהושע כו' רבי יוחנן סבר לפי שאין עדים מצויין לקיימו. לא בעי לשנויי דסבר כאידך ליגא דפ"ב (לקמן דף ח.) דהכוא ליגא דהתם דקאמר שנים אין צריכין לומר בפני נכתב הוא עיקר דקאמר עלה יתד הוא שלא ממוט ועוד דבהכיא שנוינא לא הוה משני הא דפריך והא רבה אית ליה דרבא: **והא** קיימא לן דאין עד נעשה דיין ה"מ בראורייתא כו'. רש"י לא גרים ליה והדין עמו דכיון דפסיטא דבדרבנן עד נעשה דיין כדפריך לבסוף היכי פריך מעיקרא הא קיימא לן דאין עד נעשה דיין דהא פסיטא דלא מ"ד דהכא הוי דאורייתא ומיהו בפרק קמא דכתובות (דף יא.) יש קצת בענין זה גבי גר קטן מעיילין אותו על דעת ב"ד ופריך מאי קמ"ל תניא זכין לאדם שלא בפניו כו' והדר פריך והא קי"ל דולאי עבד בהפקירא ניחא ליה: **הבי** גרים ר"ת כיון דאשה כשירה להביא את הגט זימנין דמייתי ליה אימתא וכן פירש רביו תנגאל וה"ה דהוה מצי למימר זימנין דמייתי ליה קרוב: **ביצד** יעשה. פי' כיצד יעשה לרבנן שתיעשה לכתחילה או אם יעשה שלא תצא אבל ולד אין צריך תקנה דבלא תקנה לא הוי ממזר דלית להו כל המשנה כו' ולר"מ כיצד יעשה קודם ניטואין אבל לאחר ניטואין מסתבר דלר"מ אין תקנה דכיון דהולד ממזר מ"כ כל הדרכים האלו כה ותצא מזה ומזה וכל הנהו דתנן לקמן בהזורק (דף פ.):

יטלנו הימנה ויחזור ויתננו לה ויאמר כו'. מכאן משמע דצריך לומר בשעת נתינה בפני נכתב מדקתאמר יטלנו הימנה וה"ה לאחר נתינה תוך כדי דיבור דמהני מדקתאמר לעיל שנתנו לה כשהיה פיקח ולא הספיק לומר בפני נכתב עד שנתמרש אבל לאחר כדי דיבור מספקא לר"י אי מהני כל זמן שעסוקים בחותו ענין או לאו וקודם נתינה מספקא לר"י נמי אי מהני ומדתנן בפרק כל הגט (לקמן דף כט:) המביא גט ממדינת הים והלה עושה בנית דין שלים ואומר כו' אין לחיה הכרי אומר כשהגט יוצא מתחת ידו: **אפילו** לא כתב בו אלא שיטה אחת כו'. פירוש שלא לחה אלא שיטה לחשונה דמסתמא מימו לשמה: אפילו אלעזר אמר ליה אפילו לא

טעמא מאי דילמא אתי בעל מערער. דטעמא מאי אמור רבנן דבעי למימר דילמא אתי בעל ומערער הילכך אם לא נעסת לא מיעשה אבל הסתא דיסת דמאי ליפקה אכתי לא אתי בעל ומערער אתן ניקוס ומערער: **ומיכבעים אימא** לא גרסינן. אלא הכי גרסינן **אלא להקל עליה טעמא מאי** וכו': **כפלוגתא.** כי הך פלוגתא דרבא ורבא מיפליגו נמי אמוראי קמאי: **אייתי גיטא.** ממדינת הים: **ומסברא** לא גרסינן. ואי נמי גרסינן ליה לאו לאוריעי תמתים קאמר דשפיר תמתים דרבי יהושע הוא דאמר לפי שאין בקיאין אלא הכי פריך ומסברא הא דאמר דיחידי הוה: **והא רבה אית ליה דרבא.** ובענין לקיימו: **הוה בהדיה.** ואמרינן לעילי' כי תרי דמייתו גיטא מילתא דלא שמיעא: **בפני כמה נותנו לה.** השלים: **לפי שאין בקיאין.** הלכך בתרי סגי דלהוו שהדי דאמר שלים בפני נכתב ואי אתי בעל תו ומערער לא משגחינן ביה: **לפי שאין עדים כו'.** וכיון דלקיומי הוא בענין תנאת כדאמרינן בכתובות בפ' שני (דף כא:) דקיום שטרות בשלשה: **ומסברא.** דהכי הוא: **והא.** מדסיימינן לעיל דריב"ל הוא דאמר לפי שאין בקיאין מכלל דרבי יוחנן בר פלוגתיה דלעיל אמר משום לקיימו והכא סיימינן דר' יוחנן הוא דאמר בפני שנים: **ועוד הא רבה אית ליה דרבא.** ואפילו למ"ד לפי שאין בקיאין לשמה אית ליה נמי לקיימו ובענין תנאת: **בשלים נעשה עד ועד נעשה דיין קמיפלגי.** כלומר אי אמרינן כי היכי דשלים נעשה עד הכי נמי עד נעשה דיין קמיפלגי: **מ"ד בפני שנים מסבר.** כי היכי דשלים נעשה עד ה"נ עד נעשה דיין הלכך מצטרף בהדייהו והוו תנאת: **ומ"ד בפני שלשה מסבר.** אף שלים נעשה עד אין עד נעשה דיין: הכי גרסינן **והא קיימא לן בדרבנן דעד נעשה דיין.** כגון גבי קיום שטרות אמרינן בכתובות (שם) שלשה שיסנו לקיים את השטר וקרא ערעור על אחד מהם כו' והוינן בה לימרא דעד נעשה דיין כו' ומותבינן ומשנינן ה"מ בעדות החדש דאורייתא אבל בדרבנן עד נעשה דיין: **כיון דאשה כשירה כו'.** אי מכשרת בשנים זמנין דמייתא ליה אשה ומסכינן עלה לאכשורי נמי בשנים ואשה לא חזיא לאצטרופי בהדייהו לתנאת: **יוליא.** מי שנשאה בגט זה: **משום דלא אמר (לה) יוליא.** בתמיה והא גט כשר הוא ובפניו נכתב ומשום דלא אמר הוי ולד ממזר: **אתא לקמיה דרבי אחי.** באותה העיר שהיו כותבין אותו: **ממונה אגיטי.** דקי"ל (קידושין דף ו:) כל שאינו יודע בטיב גיטין וקידושין לא יהא לו עסק עמהן והוו ממנו גברא רבה לאחוויי היכי נעביד: **לא לריכא.** אלא שיטה אחת: אפילו

עדמא מאי כו' דילמא אתי בעל מערער. דטעמא מאי אמור רבנן דבעי למימר דילמא אתי בעל ומערער הילכך אם לא נעסת לא מיעשה אבל הסתא דיסת דמאי ליפקה אכתי לא אתי בעל ומערער אתן ניקוס ומערער: **ומיכבעים אימא** לא גרסינן. אלא הכי גרסינן **אלא להקל עליה טעמא מאי** וכו': **כפלוגתא.** כי הך פלוגתא דרבא ורבא מיפליגו נמי אמוראי קמאי: **אייתי גיטא.** ממדינת הים: **ומסברא** לא גרסינן. ואי נמי גרסינן ליה לאו לאוריעי תמתים קאמר דשפיר תמתים דרבי יהושע הוא דאמר לפי שאין בקיאין אלא הכי פריך ומסברא הא דאמר דיחידי הוה: **והא רבה אית ליה דרבא.** ובענין לקיימו: **הוה בהדיה.** ואמרינן לעילי' כי תרי דמייתו גיטא מילתא דלא שמיעא: **בפני כמה נותנו לה.** השלים: **לפי שאין בקיאין.** הלכך בתרי סגי דלהוו שהדי דאמר שלים בפני נכתב ואי אתי בעל תו ומערער לא משגחינן ביה: **לפי שאין עדים כו'.** וכיון דלקיומי הוא בענין תנאת כדאמרינן בכתובות בפ' שני (דף כא:) דקיום שטרות בשלשה: **ומסברא.** דהכי הוא: **והא.** מדסיימינן לעיל דריב"ל הוא דאמר לפי שאין בקיאין מכלל דרבי יוחנן בר פלוגתיה דלעיל אמר משום לקיימו והכא סיימינן דר' יוחנן הוא דאמר בפני שנים: **ועוד הא רבה אית ליה דרבא.** ואפילו למ"ד לפי שאין בקיאין לשמה אית ליה נמי לקיימו ובענין תנאת: **בשלים נעשה עד ועד נעשה דיין קמיפלגי.** כלומר אי אמרינן כי היכי דשלים נעשה עד הכי נמי עד נעשה דיין קמיפלגי: **מ"ד בפני שנים מסבר.** כי היכי דשלים נעשה עד ה"נ עד נעשה דיין הלכך מצטרף בהדייהו והוו תנאת: **ומ"ד בפני שלשה מסבר.** אף שלים נעשה עד אין עד נעשה דיין: הכי גרסינן **והא קיימא לן בדרבנן דעד נעשה דיין.** כגון גבי קיום שטרות אמרינן בכתובות (שם) שלשה שיסנו לקיים את השטר וקרא ערעור על אחד מהם כו' והוינן בה לימרא דעד נעשה דיין כו' ומותבינן ומשנינן ה"מ בעדות החדש דאורייתא אבל בדרבנן עד נעשה דיין: **כיון דאשה כשירה כו'.** אי מכשרת בשנים זמנין דמייתא ליה אשה ומסכינן עלה לאכשורי נמי בשנים ואשה לא חזיא לאצטרופי בהדייהו לתנאת: **יוליא.** מי שנשאה בגט זה: **משום דלא אמר (לה) יוליא.** בתמיה והא גט כשר הוא ובפניו נכתב ומשום דלא אמר הוי ולד ממזר: **אתא לקמיה דרבי אחי.** באותה העיר שהיו כותבין אותו: **ממונה אגיטי.** דקי"ל (קידושין דף ו:) כל שאינו יודע בטיב גיטין וקידושין לא יהא לו עסק עמהן והוו ממנו גברא רבה לאחוויי היכי נעביד: **לא לריכא.** אלא שיטה אחת: אפילו

טעמא מאי דילמא אתי בעל מערער ופסיל ליה השתא בעל לא קא מערער אגן ניקוס ונערער עלה בפלוגתא דר' יוחנן ור' יהושע בן לוי חד אמר לפי שאין בקיאין לשמה וחד אמר לפי שאין עדים מצויין לקיימו תסתיים דר"י בן לוי הוא דאמר לפי שאין בקיאין לשמה דר' שמעון בר אבא אייתי גיטא לקמיה דר' יהושע בן לוי וא"ל צריכנא למימר בפני נכתב ובפני נחתם או לא א"ל לא צריכת לא אמרו אלא בדורות הראשונים שאין בקיאין לשמה אבל בדורות האחרונים דבקיאין לשמה לא תסתיים ותסברא והא רבה אית ליה דרבא ועוד הא אמרינן שמא יחזור דבר לקלקולו אלא ר"ש בר אבא [6]איניש אחרינא הוה בהדיה והא דלא חשיב ליה משום כבודו דר"ש: איתמר בפני כמה [7]נותנו לה רבי יוחנן ור' חנינא חד אמר [8]בפני שנים וחד אמר בפני שלשה תסתיים דר' יוחנן הוא דאמר בפני שנים דרבין בר רב חסדא אייתי גיטא לקמיה דר' יוחנן ואמר ליה זיל הב לה באפי תרי ואימא להו בפ"נ ובפני נחתם תסתיים לימא בהא קמיפלגי דמאן דאמר בפני שנים קסבר לפי שאין בקיאין לשמה ומאן דאמר בפני שלשה קסבר לפי שאין עדים מצויין לקיימו ותסברא הא מדר' יהושע בן לוי אמר לפי שאין בקיאין לשמה רבי יוחנן אמר לפי שאין עדים מצויין לקיימו והכא היכי קאמר ר' יוחנן בפני שנים ועוד הא רבה אית ליה דרבא אלא דכ"ע בעינן עדים מצויין לקיימו והכא בשליח נעשה עד ועד נעשה דיין קמיפלגי מ"ד בפני שנים קסבר [9]שליח נעשה עד [10]ועד נעשה דיין ומאן דאמר בפני ג' קסבר שליח נעשה עד ואין עד נעשה דיין [11]והא קיימא לן בדרבנן דעד נעשה דיין אלא הכא בהא קמיפלגי דמר סבר כיון דאשה כשירה להביא את הגט זמנין דמייתא ליה איתתא וסמכי עלה ואידך אשה מידע ידעי ולא סמכי עלה תניא כוותיה דרבי יוחנן [12]המביא גט ממדינת הים ונתנו לה ולא אמר לה [13]בפני נכתב ובפני נחתם יוציא והולד ממזר חכ"א אין הולד ממזר [14]כיצד יעשה יטלנו הימנה ויחזור ויתננו לה בפני שנים ויאמר בפני נכתב ובפני נחתם ור"מ משום דלא אמר בפני נכתב ובפני נחתם יוציא והולד ממזר אין ר"מ לטעמיה [15]דאמר רב המנונא משמיה דעולא אומר היה ר"מ כל המשנה ממטבע שטבעו חכמים בגיטין יוציא והולד ממזר בר הדיא בעי לאתויי גיטא אתא לקמיה דרבי אחי דהוה ממונה אגיטי א"ל צריך אתה לעמוד על כל אות ואות אתא לקמיה דרבי אמי ור' אסי אמרי ליה לא צריכת וכי תימא אעביד לחומרא [16]נמצא אתה מוציא לעז על גיטין הראשונים רבה בר בר חנה אייתי גיטא פלגא איכתב קמיה ופלגא לא איכתב קמיה אתא לקמיה דרבי אלעזר אמר ליה אפילו לא [17]כתב בו אלא שיטה אחת לשמה [18]שוב אינו צריך רב אשי אמר אפי'

ר' מאיר וחכ"א אין הולד ממזר אלא כיצד יעשה יטלנו ממנה ויחזור ויתננו לה בפני שנים ויאמר לה בפני נכתב ובפני נחתם פי' זה שהצריכו לישלו ממנה ולתתו לה פעם אחרת כדי שיראה שהוא שליח בלבד דדוקא לשליח המנה רבנן כבי תרי אבל לא לאינש אחרינא ור' מאיר סבר כיון שכבר נתנו לה יצא מתורת שליח ותו לא מהימן הילכך לא סגי ליה בהך דאמרן כל מי שאינו בקי בטיב גיטין וקידושין לא יהא לו עסק בהן והיו ממנים אדם גדול עליהן להורות להן היאך יעשום א"ל צריך אתה לעמוד על כל אות ואות אתא לקמיה דר' אמי ור' אסי א"ל לא צריכת וכ"ת אעביד לחומרא אתה מוציא לעז על גיטין הראשונים רבה בר בר חנה אייתי גיטא פלגא איכתב קמיה ופלגא לא איכתב דדוקא לשליח המנה רבנן כבי תרי אבל לא לאינש אחרינא ור' מאיר סבר כיון שכבר נתנו לה יצא מתורת שליח ותו לא מהימן הילכך לא סגי ליה בהך

עין משפט נר מצוה

יג א מיי' פ"ז מהל' גירושין הלכה כ סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן קמב סעיף ח:

יד ב מיי' שם (וס"ג מהל' אישות הלכה ז) טוש"ע ח"מ סימן קכא סעיף ט וטוש"ע אה"ע סימן לה סעיף כ:

טו ג מיי' פ"ה מהל' עדות הלכה ט סמג עשין קט טוש"ע ח"מ סי' ז סעיף ה כהג"ה:

טז ד מיי' פ"ז מהל' גירושין הלכה ח סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן קמב סעי' ז:

יז ה ו מיי' שם הלי יב טוש"ע שם סעיף טו:

תוספות רי"ד

שכבר מקויים הוא: איתמר בפני כמה נותנו לה ר' יוחנן ור' חנינא חד אמר בפני שנים וח"א בפני ג' ואסקינא דמשום הכי צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם כדי לקיימו דר"ש בענין לקיימו דר' יוחנן הוא דאמר בפני שנים (ומשניהם) צריך שיאמר בפני נכתב כדי לקיימו שאם יבא הבעל היום ומחר ומערער לא משגחינן ביה וקיום שטרות לכ"ע בני שלשה מפני שהוא מעשה ב"ד כדאמרן בפ"ב דכתובות והכא בשליח נעשה עד ועד נעשה דיין קמיפלגי מ"ד בפני שנים קסבר שליח נעשה עד ועד נעשה דיין. ומ"ד בפני ג' קסבר שליח נעשה עד ואין נעשה דיין. פי' בריש פ' האיש מקדש אמרינן אמר רבא אמר רב נחמן האומר לשנים צאו וקדשו לי אשה הן הן שלוחיו הן הן עדיו וכן בגירושין וכן בדיני ממונות ומסקנא התם והלכתא שליח נעשה עד והכא בהא קמיפלגי מאן דאמר בפני שנים קסבר כי היכי דשליח נעשה עד הכי נמי עד נעשה דיין והלכך מצטרף זה עם השנים וה"ל קיום הגט כג'. ומ"ד בפני ג' קסבר דוקא שליח נעשה עד ואין עד נעשה דיין ומקשה והא קי"ל בדרבנן דעד נעשה דיין פי' כגון גבי קיום שטרות אמרינן בפ"ב דכתובות ג' שישבו לקיים את השטר וכו' והוינן בה לימרא דעד נעשה דיין וכו' ומשנינן ה"מ בעדות החדש דאורייתא וכו' אבל בדרבנן עד נעשה דיין ומהדר אלא הכא בהא קמיפלגי מר סבר כיון דאשה עצמה מביאה גיטה ובלבד שתהא צריכה לומר בפני נכתב ובפני נחתם זמנין דמתיא לה איהי ומסכינן עלה פי' אם תכשיר עתה בשנים יכשירו גם באשה בשנים ואשה לא חזיא לאצטרופי ס"ה תקנו בג' ואידך אשה מידע ידיע ולא סמכי עלוהי פי' להכשיר בשנים: תניא כותיה דר' יוחנן המביא גט ממדינת הים נתנו לה ולא אמר לה בפני נכתב ובפני נחתם יוציא והולד ממזר דברי

מסורת הש"ס

א) [דומתמו ר"ה כב:], ב) לעיל ג., ג) קידושין מג., ד) כתובות כח: מנחדרין לד: ר"ה כו. ב"ק ל: ב"מ קיד., ה) ב"מ נה: לקמן פו., ו) [עי' תוס' ב"מ נה: ד"ה ולא אמרן], ז) לקמן פ. ב"מ נה:, ח) לקמן טו. [ע"פ פרש"י ד"ה שיטה אחת וכו'], ט) [שיך לע"ל], י) [ע"ש], כ) [ע"ש לעיל אמר הכי ושוב מצאתי הערה במהרש"א],

גליון הש"ס

גמ' כיצד יעשה. עי' לקמן פד ע"ב תד"ה אמר מזקיה:

מוסף רש"י

בפני כמה נותנו לה. שלים זה לאשתו ואומר בפניהם בפני נכתב (לע"ל ג.). שליח נעשה עד. כין לקידושין כין שנלח ממון לנעל מוכו מוכרף שלים עם עד להיות שנים, לו אם שנים שלוחים היו ביחד שניהם מעידים כדבר (קידושין מג.). ואין עד נעשה דיין. המעיד על הדבר אין נעשה עוד דיין כאותו דבר, וגם אם רוצה את הדבר ונעשה עד, אין נעשה עליה עוד דיין בעדות עצמו אלא מ"מ מעידין אחרים בפניו. ונראה בעיני דמירת הסתוב הוא, דסתיב ועמדו שני האנשים יבו', בעדים הכתוב מדבר, לפי ס' היינו לפני הדיינין, אבל העדים אינן מחברין ויושבין ודנין (רשב"ם ב"ב קיד.).

המביא גט ממדינת הים. לאחר שנעלה נעלה שלים להוליכו לגרש הגרישהו לומר בפני נכתב ובפני נחתם (ב"מ נה:). יוציא. מי שנשאה על ידי גט זה (שם). שיטה אחת לשמה. שיטה לאשה שכה שם הלים והאשה והזמן (לקמן סו.).

תוספות רי"ד (המשך)

תקנתא וכיון דתניא כותיה דר' יוחנן הלכתא כותיה. ולר' מאיר משום דלא אמר בפני נכתב ובפני נחתם יוציא והולד ממזר פי' כיון דקאי השתא ואמר הכי משום דלא אמר לה בההיא שעתא ואמר הכי יוציא והולד ממזר אי נמי [לא] אתי בעל (לא קאי) ומערער ואמאי יוציא והולד ממזר אין ר' מאיר לטעמיה דאמר רב המנונא משמיה דעולא אומר היה ר' מאיר כל המשנה ממטבע שטבעו חכמים בגיטין הולד ממזר ואין הלכה כרבי מאיר דיחיד ורבים הלכה כרבים. תניא בפ"ק דתוספתא גיטין המביא גט ממדינת הים ולא אמר לה בפני נכתב ובפני נחתם הרי זה נוטלו ממנו אפילו לאחר ג' שנים ונותנו לה ואומר לה בפני נכתב ובפני נחתם: בר הדיא בעא לאתויי גיטא אתא לקמיה דר' אחאי דהוה ממונה אגיטין פי'

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com